

Jaarverslag 2020 Stap Verder

1. Inleiding

Stap Verder wil een krachtcentrale zijn die mensen vooruit helpt in hun leven. Stap Verder richt zich daarbij met name op migranten die het moeilijk hebben bij het vinden van de weg in de Nederlandse samenleving. En nog meer in het bijzonder op degenen die hun weg ongedocumenteerd hier moeten zoeken.

We kunnen ons werk niet doen zonder de draagkracht bij de vele mensen die ons ondersteunen, bewoners van onze flat Hoogoord, leden van kerken, collega's van instanties en collega-organisaties die creatief meedenken om toch een oplossing te zoeken voor een situatie die ontstaat.

Zoals voor de hele samenleving 2020 een bijzonder jaar was, was dat ook zeker voor Stap Verder. Door de pandemie konden vele van onze activiteiten - zoals met name de lessen - niet doorgaan. Tegelijkertijd nam de behoefte aan informatie toe, zoals bleek uit de grotere toeloop op onze spreekuren. Dit gaf een extra dynamiek aan de samenwerking tussen vrijwilligers en met onze partners. Onze twee parttime betaalde coördinatoren hebben samen met de ongeveer 70 vrijwilligers in deze turbulentie ervoor gezorgd dat de resultaten overeind zijn gebleven. Het bestuur is trots op hen. In dit jaarverslag geven wij een overzicht van ons werk over 2020.

2. Adres- en ANBI gegevens

De Stichting Pastoraal Diaconaal Centrum Bijlmermeer (SPDCB) is de dragende rechtspersoon voor het huidige centrum Stap Verder. Stap Verder is een algemeen nut beogende instelling (ANBI).

De volgende kerken dragen de SPDCB:

- de Evangelische Broedergemeente Amsterdam Zuidoost (EBG),
- de Evangelisch Lutherse Gemeente Brandpunt Zuidoost (ELG),
- de Persekutuan Kristen Indonesia Nederland (PERKI),
- de Presbyterian Church of Ghana, Emmanuel Congregation (PCG),
- de Protestantse Gemeente Amsterdam Zuidoost (PGZO),
- de Rooms-Katholieke parochie De Graankorrel (RK).

Stap Verder

Hoogoord 187A 1102 CJ Amsterdam Zuidoost,

telefoon: 020-8457566,

e-mail: erikafeenstra@stapverder.org,

website: <https://www.stapverder.org>

bankrekening nr.: NL59TRIO 039.05.07.687 t.n.v. Stichting Pastoraal Diaconaal Centrum Bijlmermeer

Sociale spreekuren: maandag 10.00-17.00 uur, donderdag 12.30-17 uur, vrijdag 10.00-17.00 uur.

Juridisch spreekuur: tweede woensdag van de maand 14.00-16.00 uur.

Sociëteit Afrikaanse Missiën www.sma-nederland.nl

Vormingscentrum

Liesbeth Glas, coördinator tel. 020-7739649 vc@sma-nederland.nl

Stichting Pastoraat West Afrikanen

Liesbeth Glas, coördinator tel. 06-42292088 liesbethglas@stapverder.org

3. SMA Vormingscentrum

Het vormingscentrum van de Sociëteit voor Afrikaanse Missiën (SMA) is gevestigd in Stap Verder en heeft als taak nieuwe lekenmissionarissen uit te zenden naar Tanzania, Liberia of Ghana.

Met het uitbreken van de coronacrisis zijn de wervingsactiviteiten voor lekenmissionarissen stop gezet. Omdat de grenzen zich sloten voor reizigers van buiten af, leek het ons niet verstandig om het vormingstraject voort te zetten. De voorbereiding voor uitzending is een proces dat een jaar duurt en omdat meteen duidelijk was dat de coronacrisis niet van korte duur zou zijn is er in 2020 geen voorbereiding voor uitzending geweest.

Omdat de grenzen zich sloten kwamen twee van de drie mensen in het veld terug naar Nederland. De voornaamste reden hiervoor was dat in de landen van uitzending geen goede gezondheidszorg is. Omdat er in het begin nog niet te voorspellen was hoe de situatie zich zou ontwikkelen, werd er gekozen voor de veiligheid.

Onze lekenmissionaris Edna, die in oktober 2020 toch definitief zou terugkeren, besloot ook niet meer terug te gaan. Onze lekenmissionaris Colinda ging wel eind 2020 terug naar Liberia en heeft zich daar weer ingezet. Susanne bleef in Tanzania omdat zij zich daar nog maar net aan het vestigen was en terugkeer niet nodig was.

De vormingscommissie is blijven vergaderen via Zoom maar de vorming en uitzendactiviteiten zullen waarschijnlijk pas in de loop van 2021 weer opgepakt worden.

4. Nederlandse taalles

Het afgelopen jaar is op vele manieren een uitdaging geweest. De meeste Nederlandse taallessen zijn groepsactiviteiten dus met het ingaan van de lockdown kwamen de lessen volledig tot stilstand in maart 2020.

In januari en februari 2020 hadden we elke dag lesgroepen met een beginnerscursus Nederlands. Gemiddeld kwamen er rond de 100 mensen naar Stap Verder voor de taallessen. De groepen varieerden van acht tot twaalf personen en de lessen werden gegeven door een aardig vast team van vrijwilligers. Daarnaast was er nog altijd veel vraag naar hulp bij het voorbereiden op het inburgeringsexamen.

Verschillende lesgevers geven al sinds de start van de cursussen in 2011 les bij ons. Tijdens het lesgeven ontstaat er een band, want een aantal groepen krijgt hier al jaren les en mensen leren elkaar goed kennen. Het leren van Nederlands is een flinke uitdaging omdat veel van onze cursisten thuis geen Nederlands spreken. De lesmethode die gebruikt wordt is Stap 1, 2 of 3 van Intertaal. De lesboeken kunnen op afbetaling gekocht worden. En af en toe krijgt iemand het lesboek van Stap Verder, omdat er geen eigen financiële middelen zijn.

De lessen zijn het afgelopen jaar dus soms komen te vervallen. Maar tussen de lockdowns door bleven onze lesgevers en cursisten wel komen. Met mondkapjes, spatschermen en handgel kwamen we toch tot een veilige manier van lesgeven.

Omdat er veel lessen uitvielen, zijn we in de zomerperiode, waarin we normaal gesloten zijn, gewoon door gegaan. De lesgroepen zijn teruggebracht tot maximaal zeven personen per les omdat de 'anderhalve-meter-regel' anders niet toepasbaar was. De grotere groepen zijn gesplitst. Nieuwe cursisten die zich aanmeldde hebben langer moeten wachten voor een plek in een groep, dan normaal het geval zou zijn. Hierdoor is er een wachtlijst ontstaan. De hoop is dat er betere tijden zullen komen.

5. Vrouwen Empowerment

Het Vrouwen Empowerment is ook onderhevig geweest aan dezelfde lesuitval. Maar de dames kwamen al spoedig weer bijeen. Lerares Marian heeft veel gewerkt met thuisopdrachten en op die wijze is er nog veel kleding geproduceerd; in ieder geval genoeg om in juni toch een mode show te houden. Normaal worden hiervoor vrienden en familie uitgenodigd, maar deze maal is de modeshow alleen voor de vrouwen zelf gehouden. Afwijkend was wel dat nieuwe cursisten die zich aanmeldde moesten wachten, omdat het opstarten van nieuwe groepen niet verstandig was onder de omstandigheden. De beginners kregen nog steeds les op dinsdagmorgen en de gevorderden kregen les op donderdagavond. De kleding ging er steeds professioneler uitzien en ook het maken van broeken, broekpakken en diverse ingewikkelde stijlen ging de dames goed af.

Door de omstandigheden zijn er geen excursies gemaakt.

Bij aanvang van de coronacrisis heeft de groep zich toegelegd op het maken van mondkapjes van allerlei kleurrijke stoffen en deze werden verkocht in Stap Verder. De workshops handwerken zijn maar af en toe mogelijk geweest omdat de ruimte binnen Stap daarvoor de klein was, gezien de 'anderhalve-meter-maatregel'.

6. Spreekuren

In het verslagjaar werden per week gemiddeld zo'n 50 bezoekers tijdens de spreekuren ontvangen.

Meer specifiek:

- Aantal bezoekers gezien: 337 (mannen: 261 en vrouwen:76)
- Aantal nieuwe bezoekers: 230 (mannen: 179 en vrouwen: 51)
- Aantal consulten: 1365 geregistreerd, met een door de drukte niet beschreven aantal bezoeken van vermoedelijk nog zo'n 500 gesprekken.
- Frequentie van bezoek: zo'n 170 mensen hebben het spreekuur slechts 1 keer bezocht, 80 mensen bezochten het spreekuur 2 keer, 50 kwamen 3 tot 5 keer, 35 bezoekers zijn maandelijks tot wekelijks op gesprek geweest.
- Aantal financieel geholpen: 100, 35 bezoekers ontvingen bedragen tot 50 euro totaal per jaar, 28 bezoekers ontvingen bedragen tot 250 euro totaal per jaar, 15 bezoekers ontvingen bedragen tussen 250 en 500 euro en 25 bezoekers ontvingen tussen de 500 en 2300 euro. Uitgaven zijn voornamelijk voor huur, leefgeld, tandartskosten, vervoer, beltegoed en legeskosten voor documenten.
- Afkomst bezoekers: 42 landen, waarvan 69 uit Nigeria, 66 uit Ghana, 40 uit Sierra Leone, 20 uit Gambia, 15 uit Oeganda en 11 uit Suriname, 24 uit de rest van Oost Afrika, 29 eenmalige bezoeken zonder afkomst genoteerd, 6 uit het Midden Oosten, 5 uit Noord Afrika, 6 uit Zuidelijke Afrika, 33 uit de rest van West Afrika, 7 uit Zuid America en het Caraïbisch gebied, 3 uit Azië en 3 uit Europa.

- Leeftijd bezoekers: 16-26: 30 bezoekers, 27-36: 60 bezoekers, 36-46: 100 bezoekers, 46-56: 40 bezoekers, 56-72: 40 bezoekers, onbekend: 60 bezoekers
Dertig bezoekers komen al tussen de vijf en tien jaar bij ons, 80 bezoekers kennen we al drie jaar.

7. Noodhulp

Leefgeld

Degenen die leefgeld ontvingen, ontvingen - afhankelijk van hun individuele situatie, inkomsten, netwerk en capaciteiten om inkomen te verwerven - gewoonlijk 10 of 20 euro per week. Een enkeling ontving 50 euro per week, of per maand 20 of 50 euro of een bedrag aan huur, wat tussen de 100 en 400 euro kan liggen. Daarnaast deelden we toiletartikelen uit aan wie die nodig had.

Onder de mensen die een bijdrage voor leefgeld ontvingen waren moeders met kinderen, zwangere vrouwen, oudere zieke ongedocumenteerden, jongere ongedocumenteerden, een enkele Dublin-claimant, ongedocumenteerden met psychische klachten, uitgeprocedeerde vluchtelingen, licht verstandelijk beperkte migranten, getraumatiseerde asielzoekers, oudere zieke dames en statelozen.

Onderdak

Door de coronaopvang en winteropvang van de Gemeente Amsterdam kregen velen onderdak. Omdat die opvang echter ook vaak weer dichtslibde, zagen we ons genoodzaakt meer mensen huurgeld ter beschikking te stellen, terwijl dat niet ons beleid is, met name moeders met jonge kinderen die nog moesten bevallen of net bevallen waren. Zo hielpen we ongeveer tien gezinnen met een deel van de huur.

Ondersteuning in natura

De maaltijden hebben we vervangen door 25 weggeefmaaltijden per week, die geleverd werden door de dames van de All Saintsparochie en we gaven veel meer toiletartikelen uit. Die moesten we nu zelf vaker aanschaffen, omdat door de uitval van kerkdiensten, er minder inzamelingen door kerken uit de buurt binnen kwamen.

Via samenwerking met de Stichting Leergeld ontvingen veertig kinderen een laptop en een zomerpretpakket werd uitgedeeld aan 26 kinderen, de Actie Pepernoot leverde nog eens voor zo'n vijftien kinderen een kerstpakket op.

Bij de Kledingbank Amstelland konden we kleding ophalen voor bezoekers en in onze kledingkast konden bezoekers kleding vinden van gulle gevers. Zelf kochten we ondergoed.

8. Maatschappelijk werk- Sociaal Loket- Advocatensprekuur

Velen komen voor het uitleggen van brieven die zij van de overheid en instanties ontvangen. Een deel van de bezoekers komt voor het aanvragen van toeslagen en het invullen van formulieren. Een deel komt met medische problemen, we leggen dan contact met behandelaars en verwijzen door. Veel mensen komen met vragen over verblijfsrechten. Deze mensen bieden we betrouwbare informatie en warme doorverwijzing.

9. Empowerment- Individuele begeleiding

Uit de gesprekken die we met ongedocumenteerde bezoekers voeren blijkt dat het hen aan rust en creativiteit, netwerk, inzicht in eigen krachten en lange termijn planning ontbreekt, om zelf verder te kijken dan de vele beperkingen die zij in het dagelijks leven ervaren. Zij leven in een kleine wereld van mensen die ook ongedocumenteerd zijn. Gevoelens van machteloosheid, moedeloosheid, afhankelijkheid en angst overheersen. Er gaan maanden en jaren overheen om een verandering van denken te weeg te brengen en zelfvertrouwen op te bouwen en beweging te krijgen in het zelfbeeld. Daardoor is het lastig resultaten van deze gesprekken in beeld te brengen en meetbare resultaten te presenteren. Er zijn bezoekers die weer werk vonden, die hoop kregen en steun ervaren, die nadenken over terugkeer, omdat de hoop op het ooit verkrijgen van een verblijfsvergunning niet realistisch is. Velen echter blijven hopen tegen beter weten in en besluiten te overleven in het ongedocumenteerde bestaan.

10. Zorg om Ouderen en Psychosociale Zorg

Het verlenen van specifieke, op het individu gerichte zorg, bij problemen van psychosociale aard en het verlenen van zorg aan oudere immigranten, die duidelijk extra hulp nodig hebben, heeft met name plaatsgevonden in de individuele begeleiding.

Van de veertig oudere bezoekers kwamen velen in aanmerking voor de LVV opvang en opvang door corona. Dat gaf verlichting, maar de maatschappelijke begeleiding van hen bleef – mede door corona, bij de Gemeente Amsterdam op een laag pitje staan. Onze spreekuurmedewerkers moesten behoorlijk op hun poot spelen om iets voor bezoekers gedaan te krijgen en bereikten dan vaak na veel inspanningen nog niets. We blijven ons grote zorgen maken om deze doelgroep.

11. Teamdeskundigheid- vrijwilligerszorg

Het maandelijks spreekuuroverleg met onze drie maatschappelijk werkers en drie pastores en drie advocaten, coördinator en gastvrouw - administratief ondersteuner, kon niet doorgaan. Deskundigheidsbevordering vond daardoor vooral telefonisch en één op één wekelijks plaats in het overleg hoe specifieke bezoekers doorverwezen en geholpen konden worden. Daardoor kwamen we, ondanks de coronamaatregelen, wel verder met onze inzichten hoe we onze bezoekers verder in hun kracht kunnen zetten. De zoombijeenkomsten met medewerkers van andere inloophuizen via het programma van het Fonds Franciscus van het Kansfonds gaven daar nog een extra duwtje aan.

12. Samenwerkingspartners

Het werk en vooral de resultaten van het werk kan Stap Verder alleen bereiken door de inzet van velen. Vrijwilligers, maar ook partnerorganisaties. Het is onmogelijk hen allen hier te benoemen. De belangrijkste waren in 2020 het advocatenkantoor "De Binnenstad", Dokters van de Wereld en de Stichting Leergeld. En zeker ook de diaconieën van de oprichterskerken van Stap Verder in Amsterdam Zuidoost.

13. Bestuur

In het verslagjaar zijn er veranderingen in de bestuurssamenstelling opgetreden. Vanwege zijn gevorderde leeftijd is penningmeester Hans Dalmulder vertrokken. Omdat niet onmiddellijk een opvolger gevonden kon worden is hij wel de boekhouding blijven doen.

En met de jaarwisseling 2020-2021 is vanwege zijn benoeming op een standplaats elders ook de voorzitter, dominee Christian Lindner vertrokken.

Gelukkig konden Frans Mulders (bestuurslid vanuit de Sociëteit Afrikaanse Missiën), Errol Toendang (bestuurslid vanuit de Evangelisch Lutherse Gemeente, Brandpunt Zuidoost) en Albert Koot (vanuit de Rooms- Katholieke parochie) voor bestuurlijke continuïteit zorgen.

Onmiddellijk bij de aanvang van 2021 is het gelukt het bestuur te versterken.

De PGZO (Protestantse Gemeente Zuidoost) heeft diaken Johan Schuuring afgevaardigd. Voordat hij in Amsterdam Zuidoost kwam wonen heeft hij in eerdere gemeenten ruime ervaring in de diaconie opgedaan.

Predikant Willemijn Jonkers werd naast diaken Errol Toendang vanuit het Brandpunt Zuidoost van de Evangelische Lutherse Gemeente aan het bestuur toegevoegd.

In maart 2021 is Geert Jan Meijerhof, het bestuur als penningmeester komen versterken. Hij is bedrijfskundige en was tot zijn pensionering bestuurder/directeur bij een GGZ-instelling en daarvoor controller bij enkele gefuseerde grotere GGZ-instellingen.

Tot slot heeft Jaap Ruijgers het bestuur als nieuwe voorzitter versterkt. Hij heeft eerder ervaring opgedaan in het lokale openbaar bestuur, in verschillende beleidsfuncties bij de gemeentelijke overheid en als bestuurslid van diverse maatschappelijke instellingen.

14. Giften van kerken, particulieren en fondsen

In 2020 mocht Stap Verder 58 giften van 27 kerken en twee organisaties ontvangen, variërend van collecten tijdens kerkdiensten tot jaarlijkse bijdragen tot 3000 euro van enkele diaconieën. Het totale bedrag wat we zo van kerken ontvingen bedroeg 18.800 euro. Dat was 9.000 euro minder dan het jaar daarvoor. De daling is vermoedelijk mede te wijten aan het feit dat er door de pandemie minder collectes voor Stap Verder in kerken gehouden werden, omdat er geen kerkdiensten gehouden konden worden.

Van dit bedrag was 8900 euro geormerkt voor individuele noodhulp. Van verschillende fondsen ontvingen we ruim 19.500 euro voor noodhulp. Van twaalf individuele personen ontvingen we 45 giften met een totaalbedrag van ruim 9.000 euro, waarvan 8300 euro geormerkt voor individuele hulp.

Naast de giften van kerken en particulieren zijn de bijdragen van fondsen voor ons van groot belang. De totale bijdrage van fondsen bedroeg € 60.750

Vanzelfsprekend zijn wij iedereen die ons gunstig gezind was zeer dankbaar.

15. Financieel resultaat op hoofdlijnen

(bedragen in euro's)

Winst en verliesrekening 2020

	jaar	jaar
Lasten	2019	2020
gebouw	20.660	20.724
ict	4.727	3.222
bankkosten	204	215
bureaunkosten	10.982	7.359
personeelskosten	49.945	46.434
diversen	2.062	2.106
Totaal basisvoorzieningen	88.580	80.060
projecten		
hulpverlening	18.867	40.082
ov. projecten	11.200	6.237
Totaal projecten	30.067	46.319
resultaat	84	-51
Totaal	118.731	126.328
Baten	jaar	jaar
	2019	2020
partners	25.500	24.500
bijdrage		
kerken/particulieren	22.509	26.442
giften individuele hulp	19.525	14.363
fondsen	51.197	60.750
Totaal	118.731	126.328

Het financiële resultaat voor het jaar 2020 is uitgekomen op een klein verlies van € 51.-.

De lasten

De basisvoorzieningen van 2020 kostten ten opzichte van 2019 ongeveer € 8.500 minder.

De kosten voor de projecten waren ten opzichte van 2019 ongeveer € 16.000 hoger.

De baten

Bij de baten waren in 2020 t.o.v. 2019 de bijdragen van kerken en particulieren ongeveer € 6.000 hoger en de fondsen ongeveer € 9.000 meer, de bijdragen voor Individuele hulpverlening waren ongeveer € 4.000 lager.

Het jaar 2020 is sterk beïnvloed door Corona

Op de basisvoorziening zoals, onder andere, huisvesting en salarissen heeft corona minder invloed gehad. In het jaar 2020 heeft Stap Verder weer met dezelfde twee coördinatoren gewerkt, alleen nu wat vaker vanuit huis. Het aantal vrijwilligers is dit jaar niet altijd volledig ingezet, dit mede door de geringe huisvesting waardoor in 2020 het afstand houden op de anderhalve meter vaak niet goed mogelijk was.

Bij de projecten was het effect van corona groot.

De individuele hulpverlening liet een uitgave zien, die meer dan twee keer zo hoog was als in het jaar 2019. De individuele hulpverlening heeft een grotere toeloop van bezoekers laten zien. De toeloop was om en nabij anderhalf à twee keer groter dan in het jaar 2019.

De andere projecten met, onder andere, Nederlandse taalles, Maatschappelijke hulpverlening en Vrouwenempowerment hadden juist wel lagere uitgaven.

De bezoekers bij de taalles en de naailessen en handwerklessen van het Vrouwenempowerment hebben last gehad van het niet kunnen bezoeken van onze huisvesting. Deze bezoekersaantallen waren lager.

Door de verschillende lockdowns waren de coördinatoren niet altijd aanwezig op de werkplek. Zij hebben toen vanuit huis sturing gegeven aan het werk van onze vrijwilligers.

Door de inzet van enkele vrijwilligers hebben de bezoekers in Coronatijd toch uiteindelijk wel de gewenste ondersteuning kunnen krijgen, al waren veel instanties in het eerste half jaar van de coronapandemie slecht tot niet bereikbaar.